

Crna Gora

DECENIJA
OBNOVE
NEZAVISNOSTI
HILJADU GODINA
DRŽAVNOSTI
2016

Da je vječna Crna Gora

Vlada Crne Gore
Zavod za statistiku

Prva procjena bruto domaćeg proizvoda (BDP) i stvarne individualne potrošnje (SIP) po stanovniku, prema standardu kupovne moći za 2015. godinu

EUROSTAT je 15. juna 2016. godine objavio preliminarne podatke o bruto domaćem proizvodu i stvarnoj individualnoj potrošnji po stanovniku za 2015. godinu, iskazanim preko standarda kupovne moći. MONSTAT je učestvovao u ovom projektu zajedno sa nacionalnim statističkim institutima ostalih evropskih zemalja.

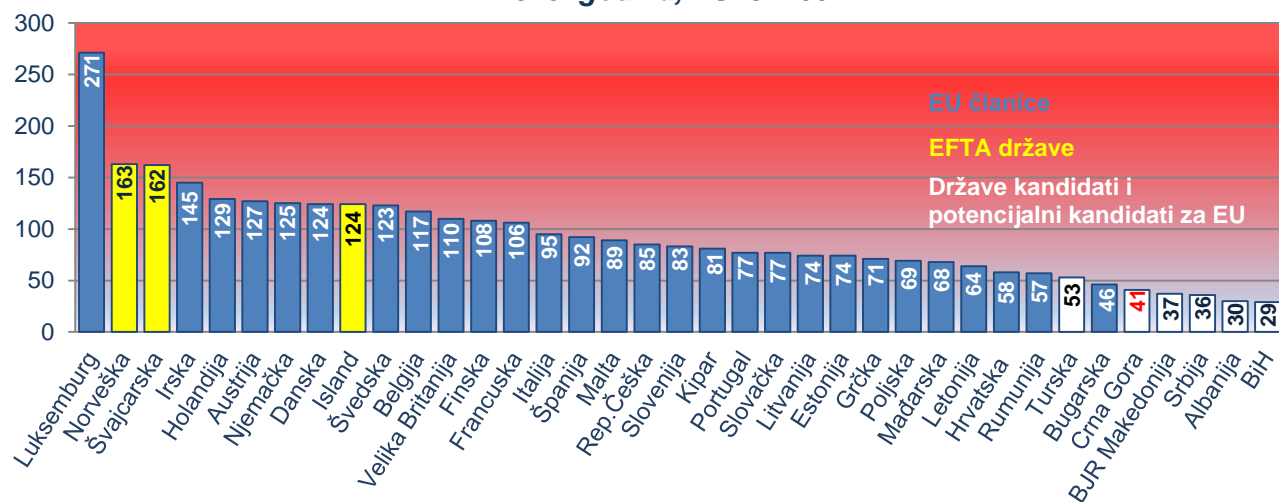
Prema prvoj procjeni EUROSTAT-a bruto domaći proizvod po stanovniku prema standardu kupovne moći u Crnoj Gori u 2015. godini iznosi 41% prosjeka EU28.

Od zemalja članica EU, najveći BDP po stanovniku prema standardu kupovne moći zabilježen je u Luksemburgu, čiji je nivo više od dva i po puta iznad prosjeka EU28, i iznosi 271% EU prosjeka, dok se Bugarska nalazi na najnižem nivou sa 46% prosjeka EU.

Od zemalja iz regiona, Hrvatska ima najveći BDP po stanovniku prema standardu kupovne moći koji iznosi 58% prosjeka EU, dok se Crna Gora nalazi na drugom mjestu na nivou od 41% prosjeka EU. Makedonija i Srbija se nalaze na nivou od 37% odnosno 36% evropskog prosjeka, Albanija na nivou od 30% dok je Bosna i Hercegovina na nivou od 29% evropskog prosjeka.

Stvarna individualna potrošnja (SIP) po stanovniku prema SKM, prema prvoj procjeni među zemljama članicama se kretala od 51% do 137% prosjeka Evropske unije.

Grafik 1. Prva procjena BDP-a po stanovniku prema standardu kupovne moći, 2015. godina, EU28=100

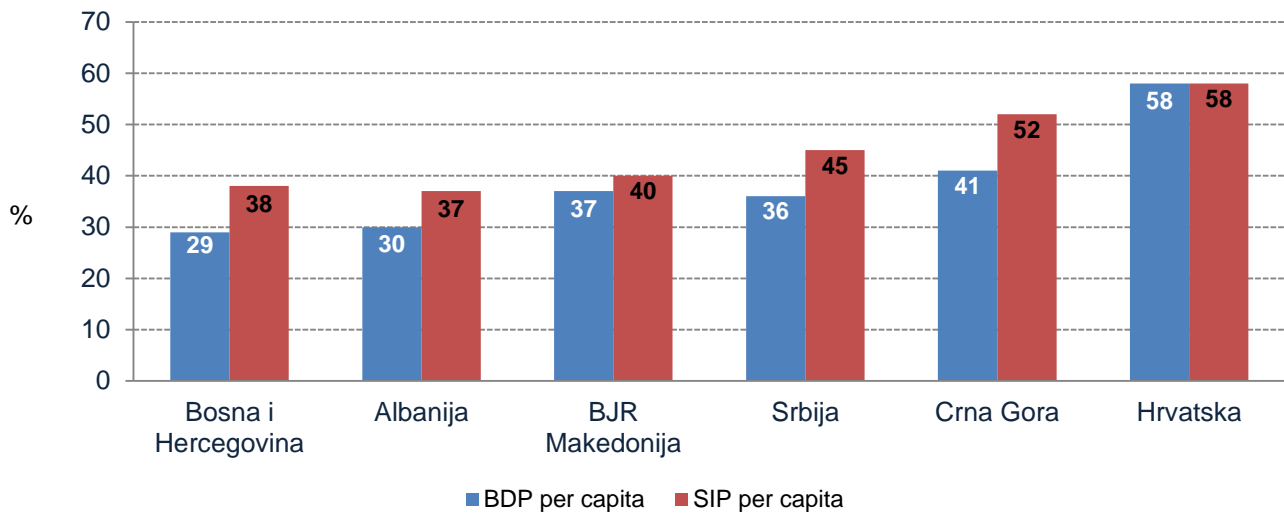
Tabela 1. Prva procjena bruto domaćeg proizvoda i stvarne individualne potrošnje po stanovniku prema standardu kupovne moći za 2015. godinu, EU28=100

Država	BDP po stanovniku	SIP po stanovniku
EU28	100	100
Euro-zona	106	105
Luksemburg	271	137
Irska	145	95
Holandija	129	111
Austrija	127	119
Njemačka	125	124
Danska	124	114
Švedska	123	111
Belgija	117	112
Velika Britanija	110	116
Finska	108	113
Francuska	106	111
Italija	95	97
Španija	92	88
Malta	89	81
Republika Češka	85	76
Slovenija	83	74
Kipar	81	90
Portugal	77	83
Slovačka	77	77
Litvanija	74	82
Estonija	74	69
Grčka	71	81
Poljska	69	74
Mađarska	68	62
Letonija	64	66
Hrvatska	58	58
Rumunija	57	58
Bugarska	46	51
Norveška	163	133
Švajcarska	162	129
Island	124	115
Turska*	53	58
Crna Gora	41	52
Srbija	36	45
BJR Makedonija	37	40
Albanija	30	37
Bosna i Hercegovina*	29	38

* Podaci su u skladu sa ESA 95

Izvor: EUROSTAT

Grafik 2. Procijenjeni BDP i SIP po stanovniku prema standardu kupovne moći za 2015. godinu, poređenje sa zemljama okruženja, EU28=100

Za zemlje koje imaju status kandidata za članstvo u EU, prema prvoj EUROSTAT-ovoj procjeni, SIP po stanovniku prema standardu kupovne moći se kreće u rasponu od 37% do 52% prosjeka EU. Stvarna individualna potrošnja po stanovniku prema standardu kupovne moći u Crnoj Gori u 2015. godini iznosila je 52% prosjeka EU28. Od zemalja u regionu SIP po stanovniku prema SKM je najveća u Hrvatskoj i iznosi 58% prosjeka EU, dok je najniža u Albaniji i Bosni i Hercegovini sa 37% odnosno 38% prosjeka EU28.

Dok je bruto domaći proizvod (BDP) po glavi stanovnika uglavnom pokazatelj nivoa ekonomske aktivnosti, stvarna individualna potrošnja (SIP) po glavi stanovnika je alternativni pokazatelj, bolje prilagođen da opiše materijalno blagostanje domaćinstva.

Generalno, nivo SIP po stanovniku je više homogen nego BDP ali i dalje postoje značajne razlike među članicama EU. Struktura stvarne individualne potrošnje je bazirana na homogenim skupovima proizvoda i usluga koja domaćinstva konzumiraju ali su i dalje evidentne razlike između nivoa SIP per capita među zemljama članica EU.

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Standard kupovne moći (SKM) je jedinica vještačke valute koja eliminiše razlike između nivoa cijena između zemalja. Tako jedan SKM kupuje isti obim roba i usluga u svim zemljama. Ova jedinica omogućava smisljeno poređenje obima ekonomskih pokazatelja u svim zemljama.

Na veličinu BDP-a po stanovniku izraženog u standardu kupovne moći najvećim dijelom utiče obim BDP-a obračunatog rashodnom metodom, nivo potrošačkih cijena i broj stanovnika.

Ovaj indikator, između ostalog, koristi se za prostorno poređenje veličine BDP-a, odnosno veličine ekonomije, te ekonomskog blagostanja.

Pariteti kupovne moći (PKM) su stope za prevođenje valuta koje se primjenjuju kako bi se izvršilo pretvaranje ekonomskih indikatora izraženih u nacionalnim valutama u zajedničku vještačku valutu – Standard kupovne moći (SKM), koja izjednačava kupovnu moć različitih nacionalnih valuta i omogućava svrsishodno poređenje obima između zemalja.

Na primjer, ako se bruto domaći proizvod po stanovniku izražen u nacionalnoj valuti svake zemlje koja učestvuje u poređenju, podijeli sa njenim PKM-om, dobijene vrijednosti će neutralizovati uticaj različitih nivoa cijena i istovremeno prikazati realni obim bruto domaćeg proizvoda na zajedničkom cjenovnom nivou. Kada se podijeli sa nominalnim kursom za datu godinu, PKM daje procjenu nivoa cijena za datu zemlju u odnosu na, npr. EU28.

Indeksi nivoa cijena obezbjeđuju poređenje nivoa cijena između zemalja u odnosu na prosjek EU. Ako je indeks nivoa cijena veći od 100, zemlja se smatra relativno skupljom u poređenju sa EU prosjekom i obrnuto.

Stvarna individualna potrošnja odnosi se na sva dobra i usluge stvarno potrošena ili kupljena od strane domaćinstava. Ona obuhvata dobra i usluge kupljena direktno od strane domaćinstava kao i usluge koje su obezbijedjene od strane neprofitnih institucija i vlade za ličnu potrošnju (npr. zdravstvo i obrazovne usluge).

Broj saopštenja: **120**

Podgorica, 24. jun 2016. godine

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)

81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 231-004; telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

Ivana VIDA KOVIĆ

e-mail: contact@monstat.org

Prilikom korišćenja ovih podataka navesti izvor
